

GAZ FİYATLARI GREVLE ZİRVE YAPTI

AVUSTRALYADA LNG sektöründe çalışan işçilerin greve gitme kararı, Avrupa'da doğalgaz fiyatlarını bir günde yüzde 30 artırdı. Enerji tedarikinde büyük sorunlarla boğuşan Avrupa, sektördeki tüm hareketlere karşı kırılma hale geldi. Avustralya'nın Avrupa'ya doğrudan ihracatı çok düşük miktarda olmasına rağmen arz kesintisi beklentisi piyasada fiyatlara zirve yaptırdı. Enerji kriziyle boğuşan Avrupa ülkelerinin yeni enerji kaynakları arayışı devam ediyor. İsveç hükümeti, 2045'e kadar on nükleer reaktör daha inşa etmeyi hedeflediğini açıkladı. ■ Sayfa 4'te

Avrupalı siyasetçiler değerlendirdi Emperyalizm çatışma için Kuran'ı yaktırdı

KURAN'I Kerim yakma eylemleriyle Batı neyi hedefliyor? İsviçre Komünist Partisi Genel sekreteri Massimiliano Arif Ay, Alman Komünist Partisi Mecklenburg-Vorpommern Eyaleti Yöneticisi Daniel Schikora, Vatan Partisi Almanya Temsilcisi Deniz Yıldırım ve uzun bir dönem Almanya için Alternatif Parti'sinde gençlik yöneticiliği yapan yazar Frederic Höfer'e bu soruyu sorduk. İşte yanıtlar:

■ MASSİMİLİANO ARIF AY: Bu İslamofobik kampanya, tek kutuplu ülkelerde yaşayan halklar ile geleceğin çok kutuplu dünyasını inşa eden halklar arasındaki kültürel uçurumu genişletmeyi amaçlayan siyasi bir projenin parçasıdır. Bu, ilgili hakları emperyalizmin çatışma çıkarmak istediği gelişmekte olan uluslardan nefret etmeye hazırlamak için yürütülen psikolojik savaşın bir parçasıdır.

■ DANİEL SCHİKORA: İskandinav ülkelerindeki yabancı düşmanı ve İslamofobik partiler, emperyalist partiler kartelinde yerlerini almış durumdadır. Dini fanatizm, Macaristan, Türkiye, İran, Hindistan gibi kendilerini farklı dini-politik "yol gösterici kültürlere" bağlı olarak gören devletlerarasındaki ilişkilerin sorunsuz bir şekilde gelişmesini ABD ve Batı Avrupa'daki emperyalist merkezlerin hoşuna gidecek şekilde engelleyebilir.

■ DENİZ YILDIRIM: Kuran'a saldırı eylemlerinin arkasında hiç şüphesiz ABD'nin karakolu haline gelen NATO'nun örgütlenmeleri var. Bireysel ifade özgürlüğü gibi gösterilen ama dünyanın diğer yarısında infiale yol açan bu kışkırtmaların tek amacı var NATO'nun genişlemesine direnen devletlere uyarı ve gözdağı vermek. 1 Ekim'de TBMM açılıyor. En güzel yanıt İsveç'in NATO üyelğini reddetmektir.

■ FREDERIC HÖFER: İsveç'in NATO'ya katılım müzakereleri ile zamansal bağlantı açıktır. Çatışmaların dini tetikleyicilerle körüklenmesi hibrid savaşın bir parçasıdır. En kötü durumda toplumlara istikrarsızlaştırabilir ve devletleri birbirine düşürebilir. Avrupalı ulusların yabancı güçlerin etkisiyle İslam dünyasıyla karşı karşıya gelmesi ilk kez oluyor. ABD'nin Orta Doğu ve Afganistan'da yürüttüğü operasyonlar akla geliyor.

■ Can Çakır'ın haberi sayfa 6'da

EMEK - NAMUS - VATAN **Aydınlık**

AVRUPA

135.000
OKURA
ULAŞIYORUZ

SAYI: 124

20 Ağustos 2023 PAZAR

AVRUPA'DA DARALMA TÜRKİYE'DE REKOR

TÜRKİYE İÇİN TARİHİ FIRSAT

AVRUPA Birliği'nin (AB) zeytinyağı üretimi yüzde 39 gerileyince fiyatlar rekor kırdı. Litre fiyatı 3 yıl içinde 4 kat artarak 9 avro seviyesine çıktı. Zeytinyağı üretimi İspanya'da yüzde 56, İtalya'da yüzde 27 azaldı. Türkiye ise son yıllarda üretim rekoru kırdı. 2022 yılında Türkiye'de 450 bin ton zeytinyağı üretildi. Zeytin üreticisi ülkeler diplerdeyken Türkiye'nin üretim patlaması yapması tarihi bir fırsatı doğurdu. Avrupa'nın daralan üretimini Türk zeytinyağı sektörü kapatabilecek imkân ve birikimine sahip.

AVRUPA PAZARI İÇİN DEVLET DESTEĞİ ŞART

AB'NİN Türkiye'ye gümrük duvarı ördüğünü hatırlatan Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Dr. Mustafa Tan, Türk üreticinin 1,20 avro/kg gümrük vergisi ödediğini belirtti. İtalya ve İspanya'nın paylaştığı pazarlara girmek için devletin Türk üreticisi destekleyerek, 200 lira olan yağ fiyatının 140 liraya düşürülmesi gerektiğine dikkat çekti. Dr. Tan, "Zeytinyağı, tarımın TOGG'udur. Bayraktar'ın ürettiği yerli ve milli İHA'ları SIHA'ları düşünün; zeytinyağı yerli ve millidir. Yerli ve milli olan üretimi de ihracat eden de tüketimi de destekleyin" dedi. ■ Meral Akkaya'nın haberi sayfa 3'te

Mustafa Tan

Okyanustaki plastik atıklar ne kadar zararlı?

HOLLANDA'DAKI Utrecht Üniversitesindeki araştırmacılar, plastik atıkları araştırıyor. Dünyanın dört bir yanından 20.000'den fazla ölçümün kullanıldığı çalışmada nehirler yoluyla okyanuslara sanıldandan çok daha az plastik taşındığı tespit edildi. Araştırmacılar, okyanusa ulaşan plastiğin, yüzde büyük parçalar halinde düşünülenden daha uzun süre yüzdüğünü ve bu nedenle mikroplastiklere çabukça dönüştüğünü savunuyor. Utrecht Üniversitesinde iklim bilimci olan Prof. Dr. Erik van Sebille'e "Yüzen büyük plastik parçalarının temizlenmesi mikroplastiklerden daha kolaydır" dedi. ■ Ahmet Korkmaz'ın haberi sayfa 5'te

Hollanda ekonomisi resesyona girdi

AVRUPA'NIN beşinci büyük ekonomisi olan Hollanda, 2023 yılının ilk iki çeyreğinde art arda küçülerek resesyona girdi. Ekonomi bu yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 0,3 oranında daraldı. Bu yılın ilk çeyreğinde de ekonomi yüzde 0,4 oranında daralmıştı. Hollanda ekonomisi iki çey-

rektir üst üste daralıyor. Hollanda İstatistik Kurumu CBS Baş Ekonomisti Peter Hein van Mulligen, "Kitlesele iflasların yaşandığı ve insanların toplu halde işlerini kaybettiği klasik bir resesyon söz konusu değil. Bu bir durgunluk dönemidir." dedi.

■ Ahmet Korkmaz'ın haberi sayfa 4'te

Sıcaklarda gıda zehirlenmesi riski artıyor

ARTAN sıcaklıkların etkisiyle birlikte yaz mevsiminde görülen besin zehirlenmesi vakaları da arttı. Uzman diyetisyen Orçun Kürüm gıda zehirlenmesi konusunda uyarılarda bulundu. Aydınlar Avrupa'nın sorularını yanıtlayan Kürüm gıdaların nasıl tüketilmesi gerektiğini anlattı.

Besin zehirlenmesinin yol açtığı sorunlardan bazıları ise bulantı, kusma, şiddetli karın ağrıları, kramplar, ishal... Üstelik bazı durumlarda tabloya yüksek ateş, şiddetli baş ağrısı da eşlik edebilir. Çok daha kötüsü, nadir de olsa hastanın hayatını kaybetmesiyle sonuçlanabiliyor.

■ Meral Akkaya'nın haberi sayfa 5'te

Kiralar el yakıyor

KONUT kredi faizlerinin iki yılda üç katına çıktığı Almanya'da kiralar artmaya devam ediyor. Başkent Berlin'de kira artışları yüzde 16,7'yi buldu. Ülke genelinde kiralar 2023'ün ilk yarısında her ay ortalama yüzde 2 artış gösterdi.

Birleşik Krallık konut sektöründe de benzer bir durum yaşanıyor. Ortalama konut fiyatı haziranda yıllık bazda İngiltere'de yüzde 1,9, Galler'de yüzde 0,6, Kuzey İrlanda'da yüzde 2,7 yükselirken, İskoçya'da değişiklik göstermedi. ■ Sayfa 4'te

Alman hükümetinin esrar iznine tepki

ALMANYA'DA Bakanlar Kurulunun onayladığı, esrarın sınırlı yasallaşması için hazırlanan tasarı tepkilere neden oldu. Almanya Tabipler Odası Eş Başkanı Josef Mischo, bu yasayla gençlerin uyuşturucudan korunmaları ve karaborsanın engellenmesi gibi hedeflere ulaşılamayacağını söyledi. Almanya Hakimler Birliği (DRB) Yönetim'inden Sven Rebehn, esrarın yasallaşmasıyla yargıdaki yükün artacağı ve karaborsanın daha da gelişeceği uyarısında bulundu. ■ Sayfa 5'te

Dr. BERNA BRIDGE
DNA testi kölelerin yaşayan torunlarını ortaya çıkardı

CENGİZ KÖSE
'İdeoloji' biyolojiye karşı

Dr. Berna
BRIDGE

NATURE dergisinin haberine göre gen çalışmalarında bir dönüm noktası olan bu buluş, ABD'de köle olarak çalıştırılanların mezarlarından çıkan kemiklerin genetik analizi ile kişilerin uzak atalarıyla ilgili bağlantılarını ortaya çıkarabilir.

Bir köle aile

DNA testi kölelerin yaşayan torunlarını ortaya çıkardı

1770'lerde başlayarak yüzlerce köle Maryland'deki demir dövme fabrikasında çalıştı ve yaşadı. Catocin isimli demir fırınında bu kölelerin birçoğu öldü ve oraya gömüldü. 1979'a kadar bu kişiler unutuldu ama oradan bir yol geçmesi için kazılar başladığında mezarlardaki kemikler ortaya çıktı. Bilim adamları iki düzineden daha fazla kişinin DNA analizlerini yaptı ve bu bir dönüm noktası oldu. Bilim adamları bu bilgiyi kullanarak binlerce yaşayan torunlarını belirleyebildi.

3 Ağustos'ta Science dergisinde yayınlanan bu bilgi atalarla torunları birbirine bağlayacak bazıları direkt, bazıları uzak akraba olarak herkesin geçmişine bir kapı açabilir. Bu buluş özellikle ataları köle olarak suistimal edilen Afrikalı Amerikalılar için çok faydalı olabilir. Harvard Üniversitesi, Afrikalı Amerikalılar Bölümü araştırmacısı Henry Louis Gates Jr "Her bir köle torununu daha belirleyebildiğimizde köleciliğin amacını bir daha yermiş oluyoruz. Bu tarihi açıdan majör bir gelişme" dedi.

Catocin Fırınında çalışmış olan kölelerin torunlarından hiçbirine daha haber verilmedi. Bu araştırmayı yapan San Francisco'daki "23 ve Ben" isimli şirket kendi veri tabanlarının kullanılmasına izin verdi. Bilim adamları "Bu bilginin verilmesi birçok etik sorularla birlikte geliyor" dedi.

Catocin Fırını
1900'lerden bir
görünümü

ETİK SORUNLAR

Kendisi de Afrikalı Amerikalı olan, Los Angeles'deki Güney Kaliforniya Üniversitesinden nüfus genetikçisi Jazlyn Mooney "Böyle bilgilerin paylaşılmasının bazı etik sonuçları var" dedi. "Bu gibi araştırmalarda kâr amacı güden şirketler paydaş olacaklar, yanıtlar onların ellerinde olacak,

bu da eşitsizlik açısını daha da artıracak" diye ekledi. Şirketle bir bağlantısı olmayan Harvard Tıp Fakültesi hocası David Reich ise "Gen bilgileri kullanılan bu insanların sonuçlardan bilgilendirileceğini ümit ediyoruz, beklemelerine gerek yok, gen veri tabanından bunu kendileri araştırıp bulabilirler" dedi.

"23 ve Ben" şirketinde danışmanlık

yapan, ayrıca televizyonda "Köklerini Bulmak" isimli bir program yapan Gates köle olarak çalışanlardan altısının torunlarını bulduğunu ve bunun gözlerini yaşarttığını söyledi. Bu tür deneyimler sonucunda birçok Afrika kökenli Amerikalının atalarını bulabileceğini ekledi. "Her tanıştığım Afrikalı Amerikalı atalarını bulmak istiyor ve onların çektiği acıları, işkenceleri anlamak istiyor" şeklinde deneyimini paylaştı.

Köle olarak çalıştırılan insanlar mal olarak muamele gördüklerinden dolayı onların özgeçmişlerini, tarihlerini belirlemenin daha zor olduğu açıklandı. Arkeolog Elizabeth Comer "Bu bireylerin insanı öyküsü yok, yazılmamış, yapabileceğimiz tek şey DNA araştırması" dedi. Araştırmacılar Catocin Fırınında çalışan kölelerden üretilmiş 42 bin kişinin DNA uzantılarını buldular. "Bunların bir kısmı uzak akraba olabilir ve ABD'de yaşamıyor da olabilir" dediler.

Ancak, araştırmacılar direkt akraba olan en az 500 kişiyi de belirlediler. Bunlar dokuzuncu kuşağa kadar torun olabilir diye eklediler. 1850'den sonra, kölecilik de yasaklanınca, çalışanlar para karşılığı iş gücünü sununca, Catocin Fırınında beyazlar çalışmaya başladı ve Afrikalı Amerikalıların nereye gittikleri, tarihleri, karnlarını nasıl duyurdukları, nerede iş bulabildikleri ile ilgili hiçbir bilgiye ulaşılmadı...

'İdeoloji' biyolojiye karşı

Cengiz
KÖSE

cengiz_aut@outlook.com

TARİHİ. çağın egemen sınıfları yazar. Her geçen gün tarih oluyor. Tarih yazılımı aynı zamanda ideolojiktir. İdeoloji ise bir sınıfın kendi lehine olan fikir bütünlüğüdür.

Bugünün egemen sınıfları, dünyanın gündemini belirliyor. Hangi konuların "egemen" olmasını, yine onlar kararlaştırıyor. İster gerçek ister suni gündem olsun, önemli olan bunu hedefe kadar canlı tutmaktır. Ancak doğada olduğu gibi, her şeyin karşıtı er veya geç kendisini gösterir. Örneğin Göbekli Tepe gibi.

Günümüz dünyasında öne çıkan üç "suni" gündem konusu, vertikal hiyerarşiyle yani yukarıdan aşağıya doğru, toplumlara dayatılmaya çalışılıyor.

Bu dayatmada çağın egemen sınıfı ideolojisi, üç "insan özelliğini" kullanıyor.

Eşcinsellik, doğa severlik ve vejeteryanizm.

Bu üç konu, eşitlik özgürlük ve kardeşlik mücadelesi yerine, kasıtlı olarak "Sol" siyasetin gündemi yapıyor ve yapılmaya çalışıyor. Neden "Sol'a yaptırılmaya çalışılıyor?"

Çünkü daha düne kadar emperyalizmin denetiminde olan sağcı ve muhafazakar kitleler, emperyalizmin denetiminden kopuyor.

HANGİ 'SOL'A YAPTIRILYOR?

Lenin'in saptamasıyla 'Sol radikalizm, komünizm içerisindeki çocukluk hastalığı' kökenine dayanan, sahte sola. Sahte sol kullanıma elverişlidir, çünkü bilimsel olan herşeye düşmanlaştırılır.

Bilimsel olan sol ise dünyadaki baş gelişmeyi doğru analiz eder ve tavrını ona göre belirler.

Bilimsel Sosyalistler seksizm, natüralizm ve vejeteryanizm gibi kavramlara ya da bireylere 'karşı' konumlanmıyorlar. Bu kategoriler içerisinde insanlar kullanan, çağın egemen sınıfına ve ideolojisine karşı pozisyon alıyorlar.

Ancak şunun altı çizilmeli, bilimin ışığında yürüten sol, hiç bir soruna kayıtsız kalmaz.

İnsanların biyolojik, etnik ve ya inanç temelli özelliklerine değil, ideolojik yönelişlerini ve eylemlerini dikkate alır. Toplumsal sorunlar sınıfsal perspektiften birincil, ikincil, üçüncül sıralamalara göre tespit edilir.

Seksizmi, natüralizmi ve vejeteryanizmi "dünyanın baş gelişmesi" yapıp ve mücadele bayrağı dalgalandırmak, hedef saptırmadan başka hiçbir şeye yaramaz.

Emperyalist kapitalist sistem; eşcinselliği, doğa severliği ve tüketim alışkanlığını 'siyasallaştırıyor'. Eşcinsel insanlar kullanarak LGBT örgütleriyle siyasallaştırıyor.

Doğa sever insanlar kullanarak iklim aktivistliğiyle "Last Generation" (son nesil) altında örgütüyor. Et yemeyen insanlar ise "NGO-Vegan Friendly" gibi 'hükümet dışı' organizasyonlar altında toplamaya çalışıyor.

BIYOLOJİK ANNE VE BABANIZ OLMASAYDI SİZ DE OLMAZDINIZ

Bu örgütlenmelerin neredeyse tümü, çağın ideolojisini temsil eden, sermaye çevreleri tarafından fonlanıyor. Örneğin bir Alman gazeteci, 'Last Generation'ın 'ABD kaynaklı zengin ailelerin bağışlarıyla finanse edildiğini açıkça belirtiyor.

Eşcinselliği siyasallaştırmak; antik çağın en gerici, en ilkel, en karanlık ideolojisini hortlatmaktadır.

Aynı zamanda uygarlık öncesi kadın erkek eşitliğinin olmadığı, ancak 'büyü'nün' hakim olduğu, kabile ortamını hayal etmekte. Eski çağda kadın, herşeyin 'kötülük' kaynağıdır.

Bugün ise 'çağımızın egemen ideolojisi' insan doğasına, biyolojisine ve bilime düşmandır. Oysa diyalektik maddeciliğe göre, karşıt cinslerin birliği (zıtların birliği) olmadan, canlılık, gelişme ve devamlılık olmaz.

Herkes şunu bilmeli; her eşcinsel insan bile bir anne ve babanın birleşmesinden dünyaya gelmiştir.

İki doğal karşıt-cinsiyet olmadan, üçüncü 'suni' cinsiyetle türeme mümkün mü? LGBT bayrağı altında kullanılan bireyler şunu unutmamalı; biyolojik anne ve babanız olmasaydı siz de olamazdınız!

Diğer gündemde tutulan ve algılara yerleştirilen konu ise "insan kaynaklı" iddia edilen iklim değişikimidir.

Çağın egemen ideolojisi, bilim insanlarının "yüzde 99'unun" iklim değişikliğinin 'insan yapımı' görüşünde olduğu iddiasıyla, panik havası yaratıyor. Sırasıyla beş kıtada ormanların tek tek yanması veya 'kurdaklanması', kuraklıklara sebep olması ve tahıl alanlarının tahrip edilmesi 'insan' kaynaklı olabilir. Ancak iklim değişikliğinin gezegenin doğal döngüsü olduğu ve bu insan jeolojik bilimsel açıdan ifade edildiğinde, evrimin karşısına çağın egemen ideolojisi dikiliyor.

Eğer iklim değişikliğinin sebebi insanlarsa, şöyle bir sosyal deneye var mısınız? Dünyada insanlara ait kullanılan tüm yakıt araçları, bir süreliğine devre dışı kalsın ve sonra 'global CO2 ölçümü' yapılsın. Sonucu ise silah sanayi, özel jetler ve konteyner gemilerin saldırganlığıyla karşılaştırılsın!

Diğer bir 'suni' gündemde vejeteryanizmdir. Bu konu irdelendiğinde, milyarlarca baş hayvanların doğaya saldıran metan gazının 'iklim'e verdiği zarar' kaynak gösteriliyor. Hayvanların azaltılması ve nihayet ortadan kaldırılmasıyla ilgili, gündem yaratılıyor. Avrupa'da çeşitli süpermarketlerde 'Vegan' ürünler köşesi çoğalıyor.

'VEGAN HAREKETİ' SIYASALLAŞTIRILYOR

Diğer yandan bireysel ve örgütlü 'Vegan hareketi' siyasallaştırılarak 'ırkçılığa' karşı kullanılıyor.

Hayvan hakları bakımından et yiyen insanın 'ırkçı' ve et yemeyenin ırkçılığın karşısında olduğu gösterilmek isteniyor. Vegan olan ve olmayanlar sosyal medya ortamlarında karşı karşıya getirilerek tartışılıyorlar. Veganlar hayvan ile insan beğeni aynı canlı kategoride değerlendiriyorlar, 'bunlar kendilerini ifade edemediklerinden onurlarına dokunulamaz, aksi halde işkence yapılmış olur', görüşünü savunuyorlar.

Çağın egemen sınıfı, vejeteryanizmi kullanarak kendi gıda tekelleriyle yeni 'tüketim kültürü' amaçlıyor. Bu da doğa dışı 'laboratuvar yapımı yapay gıda' şeklinde öngörülmüyor. Bunun avantajları dezavantajları ve insanlığa faydaları tabiki tartışılır.

Ancak egemen sınıf ideolojisinin bırakın tartışmayı, herhangi bir alternatif fikre bile, tahamülü yoktur.

Tekeller nasıl ki klasik kapitalizmin 'serbest rekabetçi piyasasını' ortadan kaldırdı, bireyin özgür düşüncesini de sosyal medyayı kullanarak manipüle ediyor.

Sonuç itibarıyla tarihi yazan egemen sınıflar, şunu hedefliyor;

"Para satarak ekonomileri, silah satarak orduları, algı satarak medyayı ve gıda satarak halkları kontrol altında tutmalıyım."

VATAN-EMEK-HAYAT AYDINLIK
AVRUPA

İLANINIZI HEDEF KİTLENİZE ULAŞTIRALIM

Aydinlik Avrupa 1,5 yıldır on binlerce seçkin okurla buluşuyor:

Elektronik posta (E-mail)

135.000

Whatsapp, BİP, Telegram

5.000

E-Gazete uygulaması

5.000

Galatasaray ve Barcelona Futbol Kulüplerinin eski ana sponsoru **NEF'** in tercihi Aydinlik Avrupa oldu.

+49 1511 895 8982 / avrupa@aydinlik.com.tr

aydinlikavrupa
AydinlikAvrupa
aydinlikavrupa
AvrupaAydinlik

AVRUPA'DA ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI ÜRETİMİ KRİZDE

'Türkiye rekor üretimle tarihi bir şans yakaladı'

Avrupa'daki kuraklık zeytin üretimini de olumsuz etkiledi. AB'nin zeytinyağı üretimi son sezonda yüzde 39 azaldı. Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi Başkanı Dr. Mustafa Tan, "Türkiye, hem ihracata hem de iç tüketimine yetecek kadar rekor seviyelerde zeytinyağı olan şanslı ülkelerden biri" değerlendirmesi yaptı

MERAL AKKAYA

SICAKLIKLAR Avrupa'da tarımsal faaliyetleri de derinden etkiledi. Akdeniz'e komşu olan Avrupa ülkelerinde zeytin üretimi düştü. Avrupa ülkeleri arasında zeytinyağı üretiminde ilk sırayı İspanya alıyor. Bu ülke normal dönemlerde AB zeytinyağı üretiminin yarısından fazlasını gerçekleştiriyor. İspanya'yı, İtalya, Yunanistan ve Portekiz takip ediyor.

5 yıl öncesinde İspanya'nın zeytinyağı üretimi 1 milyon 790 bin ton seviyesindeyken son hasat dönemi olan 2022-2023'te yüzde 56 azalarak 663 bin tona kadar geriledi. İtalya'da da zeytinyağı üretimi önceki yıl 329 bin tonken geçen yıl yüzde 27 azalarak 241 bin tona indi.

ZEYTİNYAĞI ÜRETİMİNDEKİ GERİLEME YÜZDE 39

AB'nin toplam zeytinyağı üretimi 2021-2022 dönemindeki 2 milyon 272 bin tonluk seviyesinden 2022-2023 döneminde 1 milyon 379 bin tona indi. Böylece, bir önceki yıla kıyasla Birlik ülkelerinin zeytinyağı üretimindeki gerilemesi yüzde 39'u buldu.

Zeytinyağı üretiminin ciddi ölçüde gerilemesi sektörü ve fiyatları olumsuz etkiledi. Zeytinyağı fiyatları rekor kırdı. Zeytinyağının litre fiyatı son 3 yılda 4 kat artışla 9 avroya ulaştı. Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi (UZZK) Başkanı Dr. Mustafa Tan, Aydınlik Avrupa'ya zeytin ve zeytinyağında yaşanan gelişmeleri değerlendirdi.

'ŞANSLI OLAN ÜLKE TÜRKİYE'

■ Dünya zeytin üretiminin düşmesi Avrupa ülkelerinde zeytinyağı krizi yaratacak mı?

Tabii ki yaratacak. Geçen yıl üretim düşüktü. Bu sene de üretim düşük gidiyor. Burada şanslı olan ülke Türkiye. Geçen sene 420 bin ton ile rekor kırdık. 30 bin ton dönem başı stok vardı. Geçen sezon başına 450 bin ton stokla girdik. 150 bin tonu iç piyasada tüketiyoruz. 150 bin tonu ihraç ediyoruz. Geriye 150 bin ton kalıyor. Ayrıca Afrin'den ihraç, kayıtlı zeytinyağı geliyor. Türkiye hem ihracata hem de iç tüketimine yetecek kadar rekor seviyelerde zeytinyağı olan şanslı ülkelerden biri. Tarihi rekor üretim yaptık. Herkes üretimde diplerdeyken, Türkiye tarihi bir şans yakaladı ve

rekor üretim gerçekleştirdi. Bu şans biz zaten güzel değerlendirdik. Bugüne kadar yağlarımızı arz talep doğrultusunda hem dökme hem de ambalajlı olarak ve artan bir şekilde ihraç etmeye devam ettik. Önümüzdeki seneye de yetecek malmız var.

'AVRUPA SEKTÖRÜNÜ KORUMAK İÇİN VERGİ KOYUYOR'

■ Türkiye bu şansını Avrupa pazarında değerlendirebilir mi?

Değerlendiriyoruz zaten. Ama şöyle bir durum var; bizim Avrupa Birliği'yle gümrüksüz, vergisiz ihracatımız olmuyor. Biz Avrupa Birliği'nde imtiyaz sahibi değiliz. Mesela Tunus AB'ye 56 bin 400 ton gümrüksüz ve vergisiz zeytinyağı ihraç edilebiliyor. Ama Türkiye'den Avrupa'ya sadece 100 ton bir kontanjana müsaade ediliyor. Dolayısıyla genellikle İspanya ve İtalya'ya dökme yağ veriyoruz. Ambalajlı ürün de yolluyoruz ama belirttiğimiz gibi yaklaşık 1,20 avro/kg gümrük vergisi var.

Avrupa sektörünü korumak için vergi koyuyor. Türkiye'nin dış pazarlara ya da Avrupa pazarına girmesi de birden olmuyor. Ürünlerimizi ambalajlı vermek istiyoruz ama onların da pazarları var ve bugünden yarına hemen ambalajlı ihracat yükselmüyor. Avrupa kendini korumaya almış ve ihtiyaç halinde genellikle dökme zeytinyağı tercih ediyorlar bizden alırken. Ambalajlı ürünler ile bir pazara girmek için uzun yıllar çalışmamız gerekiyor. Mesela Japonya'ya girmek öyle kolay olmuyor. Yani bugün hemen sizden yağ almıyor. Onun için destekler gerekiyor. Mesela ambalajlı zeytinyağı ihracatında ihracat idareleri vardı maalesef o kaldırıldı. Dökme zeytinyağı ihracatına fon getirildi önce bu fonun ambalajlı ihracatın teşviki için kullanılmasını öngörüldü. Daha sonra Ticaret Bakanlığı üç aylığına dökme zeytinyağı ihracatını yasakladı. Bu ne demek; ambalajlı satılmı demek. Ama bu kez tarihi rekor seviyede bir ihracat fiyatı yakalamıştık ve bu fiyatta ambalajlı ile dökme zeytinyağı fiyatı arası çok açık değilmiş gibi anda ihracatın hızı kesildiği ve ambalajlı ihracatının da hızının birden artmadığı için iç piyasada üreticilere baskı oldu ve adeta alım satım durmuş durumda üreticiler de haliyle bu durumdan şikayetçi.

'ZEYTİNYAĞININ FİYATI 9 AVROYA ULAŞTI'

■ Türkiye ve Avrupa'daki üretici kıyaslaması nasıl yaparsınız? Üreticiye verilen destekler nasıl?

Türkiye'de uzun yıllardan beri 1 kilogram zeytinyağı için zeytin üreticisine 80 kuruş prim veriliyor. Avrupa Birliği'nde ise bu rakam 1,32 avro yaklaşık 39 TL/kg. Yani bizim üreticimizden yaklaşık 49 kat fazla. Türkiye'deki üretici çok iyi durumda değil. Şimdi siz dökme ihracatı yasakladığımız zaman; iç piyasadaki tüketiciyi korumak amacıyla da yaptık deniyor ama tüketiciyi koruyamayız derken istemeden de olsa üretici fiyatlarına baskı oluşturuluyor. Bu da üretici de karamsarlık ve üretimden uzaklaşma sorunlarına neden oluyor.

Üretici bu yıllara kadar zeytinyağından çok fazla kazanamamışken bu yıl ise bizde ürünün fazla olması AB ülkelerinde çok kut olması nedeniyle tarihi bir şans yakalanmış ve dünyada zeytinyağı fiyatları talebin yükseliğine bağlı olarak sürekli yükselmiştir. Bu fiyatların oluşumunda başlıca borsalar var. Örneğin İspanya Jaen Borsası'nda Natürel Sızma Zeytinyağı fiyatı 7,5-8 avro. İtalya Bari'de 8-9 avrolara ulaştı. Türkiye'de ise 6,5 avro oldu. Bu fiyattan dökme de satılsan iyi para. Şimdi siz tarihi bir rekora çıkmış ihracatı yasaklatıyorsunuz. Hükümet önlemleriyle tüketiciyi, korumaya yönelik faaliyetler düzenleyebilir. İhracatta tabii ki bizim esas hedefimiz ambalajlı ürünlerle, Türk malı markalarıyla ihracat yapmak. Bu ambalajlı ihracatı arttırmak dökme yasaklamakla olmaz.

'HERKESİN BİR PAZARI VAR'

Biz Avrupa ülkelerine genelde dökme zeytinyağı satıyoruz. Bu sene bugüne kadar rekor seviyede yaklaşık 130-140 bin ton ihracat oldu. Bu rakamın 90-100 bin tonu dökmedir. Oran bazında ambalajlıların da ihracatı kendi içinde yükseldi. 20-25 bin ton ambalajlı ihracatımız varken 30-40 bin tona çıktı yani bu birden bu 50 bin tona çıkmıyor. Hemen eline can-

tayı alıp zeytinyağı satamıyorsunuz. Herkesin bir pazarı var. İtalyanlar, İspanyollar o pazarları paylaşmışlar. O pazarlara girmek için sistemli çalışmalar ve ciddi pazar araştırmaları gerekiyor.

'TÜRKİYE KENDİ MARKALARIYLA VE AMBALAJLI ÜRÜNLERİYLE İHRACAT YAPMALI'

■ Zeytinyağı ihracatında nasıl bir yol izlenmeli? Özellikle de Avrupa pazarlarında.

Ambalajlı zeytinyağı ihracatını arttırma çabasında olan katma değeri yükseltme çabasında olan Türkiye'nin sezon ortasında böyle ihracat rejimlerinde değişiklikler olursa bu alıcılarda itibar sorunu yaratır. Bizim ihracatımıza köklü darbe vurur. Bakın böyle yıllarda onlar bize muhtaç da onlarda üretim fazla olduğu zaman birkaç sene sonra o zaman biz iyice pazar kaybederiz. Ne ambalajlı pazarımız birden artmış olur. Ne de dökme pazarımız olur. Çünkü İspanya'da, İtalya'da rekoltenin ikiye katladığı yıl çökeriz. Çok tehlikeli var. Elimizde koz geçti diye çok da güvensizlik yaratan değişiklikler olmamalı. Bir nevi kötü gün dostu da olmak lazım. Şu anda kötü durumda onlar var. Ama biz bunu savunuyoruz. Türkiye kendi markalarıyla ve ambalajlı ürünleriyle ihracat yapmalıdır. Bunun için dökme zeytinyağını yasaklamak çözüm değildir.

'ÜRETİCİ VE İHRACATÇI DESTEKLENMELİ'

Yasaklamak yerine dökme fon getirilebilir. Vergi konabilir. Ambalajlı zeytinyağı ihracatı yapanlara da teşvik verirsiniz. Bu arada iç piyasa fiyatları da düşürmek için de üreticilere prim verirsiniz. Yani Avrupa Birliği'nde olduğu gibi prim verirsiniz. Böylece üretici de 200 lira olan yağ 140 liralara düşer. Üreticiye destek primi verilecek. Ambalajlı ürün ihraç edenlere teşvik verilecek. Dökme yasak getirilmeyecek. O halde biz sistemimizi kurup dünyanın en önemli zeytinyağı üreticisi, ihracatçısı olan İtalya'yı bile geçebiliriz. Yeter ki bunu planlayalım. Her yıl dönem başında konuşalım. Döğmeye basalım, yürüyelim.

Öyle bir üründen bahsediyoruz ki. Tamamen katma değer yaratan bir ürün. Böyle bir ürün kaldı mı Türkiye'de? Sanıyorum. Her şeyin büyük oranda ithal edildiği bir ülkedeyiz. Cari açık verdiğimiz yani ithalat açığı olmayan tamamen ihraç edilen yerli bir ürünümüz. TOGG gibi düşünün. Zeytinyağı, tarımın TOGG'udur. Bayraktar'ın ürettiği yerli ve milli İHA'ları SIHA'ları düşünün; zeytinyağı yerli ve millidir. Yerli ve milli olan üretene de ihraç edeni de tüketimi de destekleyin.

'Hükümetin göçmen politikası gülünç'

İNGİLTERE'DE ana muhalefet, iktidardaki Muhafazakar Parti'nin sığınmacı siyasetini tartışmaya açtı. İngiliz medyasına konuşan İşçi Partisi Milletvekili ve Göçme Eğitimi Bakanı Bridget Phillipson, sığınma arayışı içinde olanlara daha güvenli yollar sunulması konusunda uyarı yaptı. Sığınma taleplerini ele alan sistemin başvurulardaki birlikme sebebiyle tamamen kontrolden çıktığını belirten Phillipson, hükümetin göçmenleri durdurmak için attığı adımları "gülünç ve uygulanamaz planlar" olarak nitelendirdi.

Hükümete bir eleştiri de kendi saflarından geldi. Muhafazakar Partili Milletvekili ve eski üst düzey yöneticisi Jake Berry, göçmenlerin durumunun düzelmesi için radikal adımlar atılmasını talep etti. Berry, "İnsan acılarını ticarete döken ve insanların ölümüne sebep olan göçmen kaçakçıları durdurmalıyız. Ancak kendi vatandaşlarımızı olduğu kadar göçmenlere karşı da ahlaki yükümlülüklerimiz var" dedi.

HÜKÜMETİN YENİ UMUDU TÜRKİYE

Genel seçimlere bir sene kala Başbakan Rishi Sunak'ın göçmen krizinde çözüm arayışları sürüyor. Göçmen botlarını durdurma vaadi kapsamında daha önce Amavutluk ve Fransa ile anlaşmalar yapan hükümetin girişimleri ile Fransa kıyılarındaki devriyelere yüzde 40 artmış, Amavutluk'tan gelen düzensiz göçmen sayısı ise yüzde 90 azalmıştı. Geçtiğimiz günlerde bir grup göçmen, otellerden alınıp Bibby Stockholm gemisine taşınmıştı. Ancak gemi 4 gün sonra çıkan lejyonella bakterisi nedeniyle tahliye edildi. Ancak Sunak, salı günü yaptığı açıklamada sığınmacıların gemilere taşınması planında kararlı olduklarını açıkladı. Temmuz ayında da hükümete düzensiz göçmenleri 28 gün içinde sınır dışı etme yetkisi tanıyan Yasa Dışı Göç Yasası yürürlüğe girmişti. Sunak hükümeti ayrıca geçen hafta Türkiye ile kaçak göçü önleyecek yeni bir anlaşma imzalandığını duyurdu.

En çok vize reddi Almanya'dan

AVRUPA Birliği Komisyonu, vize başvurularına yönelik son rakamları yayımladı. 2022 yılına yönelik yayımlanan istatistiklerde sayısal olarak en fazla olumsuz yanıtın Almanya'dan geldiği paylaşıldı. Almanya'ya gelen en çok başvurunun yapıldığı ülkeler sıralamasında 223 bin 699 başvuruya Türkiye birinci sırada konumlanırken Türkiye'den yapılan 48 bin 40 başvurunun da reddedildiği bildirildi. Tüm Schengen ülkelerine yönelik vize başvuruları listesinde de Türkiye birinci sırada yer aldı. Yayımlanan istatistiklerde 778 bin 409 başvurunun 120 bin 876'sının olumsuz sonuçlandığı paylaşıldı. İstatistiklerde en düşük ret oranı yüzde 7,6 ile Lüksemburg'da görülürken, Lüksemburg'u yüzde 7,93 ile İtalya ve yüzde 10,85 ile Polonya izledi. Türkiye'den yapılan başvurulara en yüksek ret oranı ise Estonya'da görüldü. İstatistiklere göre yapılan başvuruların yüzde 52,1'i geri çevrildi.

AYRUPA Yıl: 3 Sayı/Nr.: 124 20 Ağustos 2023 PAZAR

Yayın Sahibi: İnce Basın ve Yayıncılık Ticaret Limited Şirketi

Genel Müdür (Tüzel Kişi Temsilcisi) **Osman Erbil**

Genel Yayın Yönetmeni: **Yener Güneş**

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Nadir Temeloğlu**

Yazı İşleri Müdürü: **Meral Akkaya**

Muhabirler: **Can Çakır, Mirza Çelik, Yunus Emre Özgün, İrem Güneş, Şafak Erdem, Tolga Dişi**

Sayfa Tasarımı: **Mustafa Titiz**

Yönetim Yeri: Asmalı Mescit Mahallesi İstiklal Caddesi Deva Çıkmaçı No: 3/4 Beyoğlu - İstanbul İletişim: +90 1511 8958982 / avrupa@aydinlik.com.tr Aydınlik gazetesinin her pazar yayımlanan ücretsiz ekidir.

Sosyal Medya Hesaplarımız

@aydinlikavrupa @AvrupaAydinlik

Hengelo Belediyesi'nin rögar kapağı hırsızları ile başı derte

AHMET KORKMAZ / HOLLANDA

HOLLANDANIN Hengelo Belediyesi'nde rögar kapağı hırsızları son günlerde artıyor. Belediyeden yapılan açıklamaya göre Hengelo'nun çeşitli mahallelerinde son haftalarda 50'den fazla rögar kapağı kayboldu.

Belediyenin uğradığı zararın binlerce avroyu bulması muhte-

mel. RTV Oost'a göre, bir hurda metal dükkanında bir rögar kapağı 5 avro bile etmiyor. Belediye, Hengelo sakinlerini uyanık olmaya ve şüpheli durumlara polise bildirmeye çağırıyor.

2014 yılında Hengelo'da kimliği belirsiz kişiler tarafından çalınan rögar kapakları belediyeyi 7 bin avro zarara uğratmıştı. Belediye, dökme demir kapakların değerleri nedeniyle çalındığından şüpheleniyor.

Safiye Ali'nin adı Dortmund'da yaşatılacak

TÜRKİYE'NİN ilk kadın doktoru Safiye Ali'nin adı, Almanya'nın Dortmund kentinde bir sokağa verildi. Türkiye'nin Essen Başkonsolosu Taylan Aydın ve yerel siyaset temsilcilerinin katıldığı açılış töreninde Safiye Ali'nin yaşam hikayesi anlatıldı. Büyükşehir Belediyesi adına bir konuşma yapan Dortmund Belediye Meclis Üyesi Emre Güleç, Safiye Ali'nin kaybolan mezarının iki yıl önce tespit edilmesinin ardından Dortmund Belediyesinin kendisine büyük bir ilgi gösterdiğini belirtti. Kent belediyesinin bu kapsamda mezar yapımını başlattığını hatırlatan Güleç, belediyenin ayrıca "Safiye Ali Tıp Odülünü" de hayata geçirdiğini ifade etti. Güleç, "Safiye Ali gerek kadın hakları konusunda yaptığı çalışmalarla, gerek tıp alanında yaptığı çalışmalarla hem Türk hem Alman toplumuna örnek oldu" diye konuştu. Almanya'da Würzburg Üniversitesindeki tıp eğitimini birincilikle bitiren Safiye Ali, yaşamının son yıllarını Dortmund'da geçirmiş, burada da bir muayenehane işletmişti.

İngiltere'de de gündem banka kârları

BİRLEŞİK Krallık, banka kârlarına yeni vergi uygulamayı tartışıyor. Birleşik Krallık ekonomisi düşük büyüme sıkıntılarını ve hayat pahalılığı ile boğuşurken ticari bankalar, Merkez Bankası'nın faiz artırım kararına rağmen mevduat faizlerini yükseltmekte ayak diyor. Sorunların çözümü olarak, İtalya örneğinin izlenmesi tartışılıyor. Birleşik Krallık'ta muhalefette bulunan İşçi Partisi Milletvekili Beth Winter sosyal medyaya üzerinden yaptığı açıklamada "İtalya, faiz oranları yükseldikten sonra banka kârlarına yönelik bir ek vergi uygulamasını konusunda İspanya'yı takip etti. Birleşik Krallık hükümeti bankalara vergi indirimini uygulamak yerine aynı şeyi düşünmelidir. Banka vurgunculuğu yapmaktansa, artan hayat pahalılığı karşısında bankalar vergilendirilmeli, kamu çalışanlarının maaşları artırılmalıdır." ifadelerini kullandı. İngiltere merkezli sivil toplum kuruluşu Positive Money'in açıkladığı verilere göre, Birleşik Krallık'taki yalnızca en büyük dört bankanın yüzde 40 seviyesinde vergilendirilmesi bile bütçeye 24 milyar sterlin değerinde katkı sağlayacak. Bu da bütçede, hane halkı başına 700 sterlinlik bir artış anlamına gelecek.

Türk şirketlere Rusya yaptırımı

BİRLEŞİK Krallık, Rusya'ya askeri teçhizat ve mühimmat arz eden Rus vatandaşı olmayan kişilere yönelik yeni bir yaptırım listesi yayınladı. Rusya dışından 22 kişiye uygulanacak olan yaptırımlar Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve İran'daki şirketleri ve bazı Slovak ve İsviçreli vatandaşları hedef alıyor. Birleşik Krallık halihazırda 1612 kişiye ve 229 kuruluşa yaptırımlar uyguluyor olsa da, bu yeni yaptırımların askeri alandaki en büyük hamle olduğu belirtiliyor. Yaptırımların hedef aldığı iki Türk şirket ise Türk Union ve Azu International oldu. Şirketlere uygulanan yaptırıma gerekçe olarak Rusya'ya ihrac ettikleri mikroelektronikler gösterildi. Hedef tahtasına koyulan Dubai merkezli BAE firmaları ve İranlı firmaları ise insansız hava aracı (İHA) ve İHA parçaları ihrac ettikleri gerekçeyle Birleşik Krallık'ın yaptırım listesine alındılar.

Polonya enerjide denize açılıyor

POLONYALI enerji şirketi Baltık'a açık deniz rüzgar santrali inşa edecek. Polonya'da devlete ait bir enerji şirketi olan Orlen, 2026 yılına kadar Baltık Denizi üzerine 4,73 milyar avro değerinde, 1,2 gigavat kapasiteli bir açık deniz rüzgar santrali inşa edecek. 10 Ağustos tarihinde onaylanarak "Baltic Power" ismini alan projeye 1,5 milyondan fazla hane için elektrik ihtiyacının karşılanması hedefleniyor. Orlen Grup Üst Yönetici Daniel Obažek, Orlen'in 2030 yılı hedefleri kapsamında yenilenebilir enerji faaliyetlerinde radikal bir genişlemeye gideceğini belirterek "Enerji geçişi temiz ve evrensel olarak erişilebilir enerji ve modern, rekabetçi bir ekonomi anlamına gelir. Orlen Grup, yenilenebilir enerji operasyonlarını 2030 yılına kadar kökten genişleterek 9 gigavat kurulu güce ulaşacak." açıklaması yaptı.

İngiliz ekonomisi zar zor büyüyor

İNGİLTERE merkezli düşünce kuruluşu Resolution Foundation, İngiltere ekonomisinin büyüme verilerini yayınladı. Raporla göre İngiltere ekonomisi, bu yılın ikinci çeyreğinde sürpriz şekilde yüzde 0,2 büyüdü. Buna rağmen, İngiltere'nin gayri safi yurtiçi hasılası (GSYİH) pandemi öncesi döneme hala dönemmedi. İngiltere, G7 ülkeleri arasında pandemi öncesi GSYİH'e ulaşamayan tek ülke oldu. Yüzde 0,2'lik büyüme oranı İngiltere için son 65 yılın en düşük büyüme oranı oldu ve ülke bu düşük büyüme oranı sayesinde resesyona giren Avrupa ülkeleri arasına katılmaktan kurtuldu. Açıklamada görüşlerine yer verilen Resolution Foundation Araştırma Direktörü James Smith "Büyük resme baktığımızda İngiliz ekonomisi 2022'nin başından beri sadece yüzde 0,4 büyümeye gösterdi. Bu, resesyona dönemi dışında, son 65 yıldaki en zayıf performans. Ekonomi durma noktasına gelmişken, hayat pahalılığı krizinden de henüz kurtulmuş değiliz. Böylesi zayıf bir performans birçok kişi için resesyona gibi hissettirecek çünkü aileler sürekli artan fiyatlar ve yüksek mortgage ödemeleriyle mücadele ediyor." ifadelerini kullandı.

FİYAT BİR GÜNDE YÜZDE 30 YÜKSELDİ Doğalgazda grev korkusu

Avrupa ülkeleri enerji kriziyle uğraşırken, enerji üretim alanındaki tüm gelişmelere karşı çok kırılğan hale geldi. Avustralya'da sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) üretiminde çalışan işçilerin grev kararı Avrupa borsalarında büyük endişe yarattı. Doğalgaz fiyatları bir günde yüzde 30 yükseldi

AYDINLIK AVRUPA

Avustralya'da LNG üretim sektöründe çalışanların greve gitme kararını, Avrupa borsalarında doğalgaz fiyatlarını bir günde yaklaşık yüzde 30 artırdı. Avustralya dünyanın sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ihtiyacının yüzde 20'sini tek başına karşılıyor. Ülkedeki üç büyük LNG tesisinde alınan grev kararı, arz kesintilerine yol açacağı gerekçesiyle piyasalarda LNG fiyatlarının ani yükselişine sebep oldu. Grev kararının alındığı North West Shelf, Gorgon ve Wheatstone tesisleri 40,8 milyon ton ile Avustralya'nın toplam LNG ihracat kapasitesinin yarısını ve dünya LNG ticaret hacminin yüzde 10'unu oluşturuyor. Ülkenin ihracatı ağırlıklı olarak Asya ülkelerine yönelik olsa da, arz kesintisinin Asya ve Avrupa ülkeleri arasında tedarik alanında rekabete yol açması beklentisi fiyatları yükseltiyor. Covid-19 pandemisini takip eden süreçte başlayan Rus-

ya-Ukrayna savaşı nedeniyle bir enerji krizi içinde bulunan Avrupa, dünya enerji piyasalarındaki hareketlere karşı aşırı duyarlı hale geldi. Bu durum, Avustralya'daki grev kararının etkisiyle Hollanda merkezli sanal ticaret noktası TTF'de doğalgaz fiyatlarının bir gün içinde 31 avrodan 39,8 avroya çıkmasına yol açtı.

İŞÇİLER 'GREV' DEDI

Avustralya'daki LNG tesislerinde çalışan işçiler, ücret artışı ve diğer çalışma koşullarıyla ilgili grev ve müzakere süreçlerini başlattı. North West Shelf'in sahibi olan Woodside şirketine LNG tedarik eden açık deniz platformlarındaki işçilerin yüzde 99'u, sendikanın grevi başlatması yönünde oy verdi. Açık deniz platformlarındaki LNG üretiminde çalışan işçilerin örgütlendiği Avustralya Denizcilik Sendikası ile Avustralya İşçi Sendikası'nı birleştiren Offshore Alliance, işveren ile yapılan görüşmelerde bazı ilerlemeler kaydedilse de kilit konulardaki farklılıkların devam ettiğini söyledi. Bir sonraki gün-

rüşme 23 Ağustos Çarşamba günü gerçekleştirilecek.

AVRUPA'NIN ENERJİ ARAYIŞI DEVAM EDİYOR

Enerji kriziyle boğuşan Avrupa ülkelerinin yeni enerji kaynakları arayışı devam ediyor. İsveç hükümeti, 2045'e kadar on nükleer reaktör daha inşa etmeyi hedeflediğini açıkladı. Halihazırda altı nükleer reaktöre sahip olan İsveç, bu reaktörler sayesinde ülkenin elektrik üretiminin yüzde otuzunu karşılayıyor. İklim Bakanı Romina Pourmokhtari iklim hedefleri doğrultusunda ülkedeki elektrik enerjisi üretiminin gelecek 20 yıl içinde iki-

katına çıkarılması gerektiğini belirtti. Hükümetin planına göre 2045 yılına kadar nükleer reaktör sayısı on altıya yükseltilecek. Oysa mevcut çevre yasaları, İsveç'te aynı anda en fazla on nükleer reaktörün faaliyetin gösterebileceğini belirtiyor. Hükümetin yeni nükleer reaktörler inşa etme projesi, eleştirilerin de hedefi oldu. Lund Üniversitesi'nde profesör olarak görev yapan, Avrupa iklim danışma kurulu üyesi Lars J. Nilsson, hükümetin yeşil dönüşüm alanında göz boyamaya çalıştığını ama bu planların vatandaşlar üzerindeki vergi yükünü ağırlaştıracağını ifade etti. Projenin kamuoyundan yeterli desteği alması beklenmiyor.

Hollanda resesyona girdi

AHMET KORKMAZ / HOLLANDA

AVRUPA'NIN beşinci büyük ekonomisi olan Hollanda, 2023 yılının ilk iki çeyreğinde art arda küçülmeye giren resesyona girdi. Hollanda İstatistik Kurumu (CBS) verilerine göre, "Hollanda hafif resesyonda, ekonomi altı aydır daralıyor."

Hollanda ekonomisi bu yılın ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 0,3 oranında daraldı. Bu yılın ilk çeyreğinde de ekonomi yüzde 0,4 oranında daralmıştı. Hollanda ekonomisi iki çeyrek üst üste daralıyor.

CBS Baş Ekonomisti Peter Hein van Mulligen, "Kitlemel iflasların yaşandığı ve insanların toplu halde işlerini kaybettiği klasik bir resesyona söz konusu değil. Bu bir durgunluk dönemidir." dedi.

İHRACAT DÜŞTÜĞÜ İÇİN EKONOMİ DE DARALDI

Avrupa Merkez Bankası'nın faiz politikası da ekonomiyi soğutuyor. AMB en-

flasyonu düşürmek için faiz oranlarını Temmuz 2022'deki %0,5'ten şu anda %3,75'e kadar adım adım yükseltti. Bu durum, işletmeler ve tüketiciler için borç para almayı daha pahalı hale getirirken, tasarrufları daha fazla kazandırmasını sağladı. Örneğin, mortgage oranları şu anda bir buçuk yıl öncesine göre önemli ölçüde daha yüksek.

Geçici Ekonomi Bakanı Adriaansens CBS rakamlarına verdiği tepkide, hükümetin önümüzdeki dönemde, Bütçe Günü öncesinde doğru değerlendirmeler yapmasını gerektirdiğini söyledi. Adriaansens, "Aynı zamanda hükümet olarak tüketiciler için yeterli satın alma gücü ve istikrarlı bir iş ortamı sağlamaya gerekiyor. Şu anda istikrar ve öngörülebilirliğe ihtiyaç var, bu nedenle ekonomiyi bozmamaya ve vergileri artırmamaya dikkat etmeliyiz. İşgücü açığını gidermeye devam etmek ve Hollanda'nın uluslararası rekabet gücünü arttırmak için yatırım yapmaya devam etmeliyiz." dedi.

Almanya'da kiralar fırladı

ALMANYA'DA ev fiyatları düşerken, kiralar yükselmeye devam ediyor. Ülkede konut kredisi faizleri iki yıldır sürekli artış gösteriyor. Ekim 2021'den bu yana konut kredisi faizleri yaklaşık üç katına çıktı. Faizlerdeki bu artış konut satın alınmasına yönelik talebi, konut kiralama piyasasını da etkiledi. 2010 yılından beri düzenli olarak artan ev fiyatları, 2022'nin üçüncü çeyreği itibarıyla ilk kez düşüş eğilimine girdi. Kira artış oranları ise aynı dönemde yükselmeye devam etti. 2023'ün ilk yarısında kiralar her ay ortalama yüzde 2 artış gösterdi. Bu gelişmeler sonucunda ev ve kira fiyatları arasında yıllardır açılan fark da düşmeye başladı. Avrupa genelindeki yüzde 70 oranının oldukça altında kalacak şekilde, vatandaşların yüzde 46'sının oturdukları eve sahip olduğu Almanya'da bu durum, geniş bir kesim için dezavantaj oluşturdu. Kiralardaki en yüksek artış, başkent Berlin'de kaydedildi. Berlin'de 2022 yılında yaşanan yıllık kira artışı yüzde 16,7 olarak gerçekleşti. Berlin'i yüzde 11,1 ile Leipzig, yüzde 8,4 ile Köln ve yüzde 6,8 ile

Hamburg takip etti.

BİRLEŞİK KRALLIK'TA DA DURUM AYNI

Birleşik Krallık konut sektöründe de benzer bir durum yaşanıyor. Ortalama konut fiyatı haziran ayında yıllık bazda İngiltere'de yüzde 1,9, Galler'de yüzde 0,6, Kuzey İrlanda'da yüzde 2,7 yükselirken, İskoçya'da değişkenlik göstermedi. Birleşik Krallık genelinde konut fiyatları yıllık ortalama yüzde 1,7 artış gösterdi. Temmuzda enflasyon oranı yüzde 6,8 olarak ölçülen ve merkez bankasının politika faizinin ağustos ayı itibarıyla yüzde 5,25 olduğu ülkede, konut fiyatlarındaki artış diğer göstergelerin oldukça altında kalıyor. Bu da nispi bir ucuzlama anlamına geliyor. Kiralarda ise tam tersine bir artış yaşanıyor. Londra'da konut kiralari temmuz ayında yüzde 5,5 yükselerek Ocak 2006'dan bu yana yaşanan en hızlı yükseliş sergiledi. Ülke genelinde ise konut kiralari temmuzda yıllık bazda yüzde 5,3 artış gösterdi.

12 bin istihdam tehlikede

BİRLEŞİK Krallık merkezli önde gelen perakende zinciri Wilko iflas bildiriminde bulundu. Ev eşyaları, dekorasyon ürünleri, tekstil ve bahçe malzemeleri perakendecisi şirketin 400 dükkanı ve 12 bin 500 çalışanı bulunuyordu. Bu süreçte alıcı bulunamazsa, çalışanların tümü işsizlik riskiyle karşı karşıya kalacak. Yönetimin yaptığı açıklamaya göre, şirketin satış görüşmeleri sürecinde ilgili taraflarla görüşmeler devam ederken perakendecinin mağazalarının herhangi bir acil iş-

ten çıkarma olmaksızın ticarete devam edeceği ifade edildi. Bunun yanında, alıcı bulunamazsa mağaza kapatmalarını ve işten çıkarmalarını başlayacağı belirtildi. İflasını bildiren şirket, yıllık 1,2 milyar sterlin (1,5 milyar dolar) ciro elde ediyordu. Geçen yıl mayıs ayında da McColl isimli market zinciri iflas etmiş ve sonra Morrisons tarafından satın alınmıştı. Wilko'nun iflası, o zamandan bu yana perakende sektöründe yaşanan en büyük zayıflık olarak kayıtlara geçti.

YAZIN GIDA ZEHİRLENMESİNE DİKKAT

Mutfakta bu hataları yapmayın

Bulanti, kusma, şiddetli karın ağrıları, kramplar, ishal... Bu yakınmalar yazın sıcak havalarda sıkça görülen besin zehirlenmesinin yol açtığı sorunlardan bazıları. Üstelik bazı durumlarda tabloya yüksek ateş, şiddetli baş ağrısı da eşlik edebiliyor. Çok daha kötüsü, nadir de olsa hastanın hayatını kaybetmesiyle sonuçlanabiliyor

MERAL AKKAYA

DÜNYA Sağlık Örgütü'ne göre her yıl 600 milyon kişi besin zehirlenmelerinden etkileniyor. Artan sıcaklıkların etkisiyle birlikte yaz mevsiminde görülen besin zehirlenmesi vakaları da arttı. Uzman diyetisyen Orçun Kürüm gıda zehirlenmesi konusunda uyarılarda bulundu. Aydınlik Avrupa'nın sorularını yanıtlayan Kürüm gıdaların nasıl tüketilmesi gerektiğini anlattı.

SICAK ORTAMDA BEKLEYEN GIDALAR ZEHİRLENMEYE SEBEP OLUYOR

■ Gıda zehirlenmesi neden kaynaklanıyor?

Özellikle yaz aylarında sıcaklığın yükselmesi, gıdalara bulaşan mikroorganizmaların hızla çoğalmasına sebep olur. Gıdaların sıcak ortamda unutulması ve uygun ortamda saklanmaması sonucunda zararlı bakteriler ve bakterilerin salgıladığı toksinler ile birlikte zehirlenmeler meydana gelir. Bakteriler geniş bir sıcaklık aralığında canlı kalabilirler fakat en fazla 5-6 C'de çoğalır. Bu sıcaklık aralığında uzun süre bekletilen yiyecekler zehirlenmeye sebep olabilir. Gıdaların hijyenik olmayan koşullarda hazırlanması ve pişirilmesi de gıda zehirlenmelerinin bir diğer nedenidir. Özellikle protein içeriği fazla olan et ve süt ürünleri, deniz mahsulleri, yumurta, mayonez gibi gıdalar gıda zehirlenmeleri açısından risk oluştururlar. Patates, pirinç ve konservelerde saklanan gıdalar da sıklıkla zehirlenmelere neden olabilen besinlerdir.

GIDA ZEHİRLENMESİNİN BELİRTİLERİ

■ Gıda zehirlenmesinde hangi belirtiler görülür?

Gıda zehirlenmesi tablosunda en yaygın görülen belirtiler şu şekildedir:

- Mide bulantısı ve/veya kusma
- Karın ağrısı
- Sulu veya kanlı olabilen ishal

Orçun Kürüm

● Ateş

Ayrıca bulanık görme veya baş dönmesi hissi gibi sinir sistemi ile ilgili sağlık sorunları yaşanabilir. Hatta solunumu durduracak kadar sinir-kas fonksiyonlarını bozan belirtiler görülebilir. Ancak bu belirtiler çok nadir olarak ortaya çıkar.

Gıda zehirlenmesi belirtileri, gıda tüketiminden hemen sonra, saatler, günler veya haftalar sonra ortaya çıkabilir. Hastalık etkeni mikrobu veya toksinin türüne göre değişir.

Genel olarak gıda zehirlenmelerine maruz kalan hastalar 1-2 gün içerisinde hiçbir tıbbi tedaviye gerek kalmadan iyileşmektedir.

Fakat özellikle uzun süren kusma ve aşırı sulu ishallere; 5 yaş altı

çocuklar, yaşlılar ve bağışıklık sistemi baskınmış hastalarda hayati tehdit edebilen ciddi durumlara sonuçlanabilir.

■ Besinleri tüketirken nelere dikkat etmeliyiz?

● Yiyeceklerin hazırlanması esnasında hijyen koşullarına dikkat edilmeli, eller mutlaka yıkanmalıdır.

● Özellikle tavuk ürünleri mutlaka 70 derece üzerinde iyice pişirilmelidir. Evde ölçme aracı olmayanlar iyi pişmiş bir şekilde tüketebilirler.

● Derin dondurucudan çıkarılan besinler çözülün diye oda sıcaklığına bırakılmamalı, buzdolabında çözündürülmelidir.

● Her yemek pişirdikten sonra sadece bir kez ısıtılmalı ve sadece bir kez dondurulmalıdır.

● Son kullanma tarihi geçmiş olsa

bile görüntü ve kokusunda değişim olan ürünler tüketilmemelidir.

● Son kullanma tarihi geçtiği halde koku ve görüntüsü iyi olsa bile ürün mutlaka atılmalıdır.

● Buzdolabı düzenli aralıklarla dezenfekte edilmelidir. Ayrıca dolabın içi asla tıka basa doldurulmamalı, hava dolaşımı engellenmelidir.

● Buzdolabında sulu gıdalar muhakkak ağız kapalı olarak muhafaza edilmelidir.

● Yumurtaların yıkanarak saklanması doğru değildir. Bunun yerine kapalı yumurtalıklarda saklanmalı, tüketmeden hemen önce yıkanmalıdır.

AZ AZ VE SIK SIK SU İÇİLMELİ

■ Besin zehirlenmelerinde su tüketiminin önemi nedir?

Besin zehirlenmeleri sonucu sık sık kusma ve ishal görülür. Bunun sonucunda vücuttan önemli bir miktarda su kaybı gerçekleşir. Özellikle yaz aylarında terleme ile kaybedilen sıvı miktardan da göz önünde bulundurulmalıdır. Kaybedilen sıvı mutlaka vücutta geri alınması gerekir. Mide bulantısına sebep olmaması için az az ve sık sık su içilmelidir. Eğer vücutta çok fazla sıvı kaybı olduysa tıbbi destek gerekebilir.

■ Gıda zehirlenmesi olan biri ne yapmalı ve nasıl beslenmeli?

Gıda zehirlenmelerinde genellikle ilk 24-48 saat genel durumu iyi olan hastalar tanı ve tedavi yaklaşımına gerek kalmadan iyileşebilir. Fakat özellikle risk grubundaki bireylerin tıbbi destek alması gereken durumlar oluşabilir. Eğer kişide tolere edilemeyecek ciddi komplikasyonlar görülüyorsa vakit kaybetmeden profesyonel bir destek alınmalıdır.

Gıda zehirlenmelerinde genellikle ishal görüldüğü için bağırsakların daha kolay sindirebileceği ve emilim yapabileceği, pişmiş ve bol sulu gıdalar tüketilmesi gerekir.

Normal zamanlarda ne kadar tam tahıllı ekmeğe ve çiğ sebze-meyve önerirsek, ishal durumunda tam tersi, çiğ sebze ve meyve önerilmez. Aynı zamanda bol yağlı ve baharatlı besinlerden uzak durmak gerekir. Bunun yerine pişmiş sebze, beyaz ekmeğe, ve su tutucu özellikte besinlerin tüketimi önerilir. Vücutta sıvı tutulmasına yardımcı olan besinler; muz, haşlanmış patates, elma, haşlanmış pirinç olarak sıralanabilir.

Almanya Tabipler Odası'ndan esrarın yasallaşmasına tepki

ALMANYA'DA Bakanlar Kurulunun onayladığı, Sağlık Bakanı Karl Lauterbach'ın tanıttığı esrarın sınırlı yasallaşması için hazırlanan tasarı tepkilere neden oldu. Almanya Tabipler Odası Eş Başkanı Josef Mischo, gazetecilere yaptığı açıklamada, bu yasayla gençlerin uyuşturucudan korunmaları ve karaborsanın engellenmesi gibi hedeflere ulaşamayacağını söyledi. Mischo, yapılan araştırmaların, esrarın yasallaştırıldığı ülkelerde uyuşturucu ticaretinin azaltılmasında başarılı olunmadığını gösterdiğine dikkati çekti. Yasa tasarisında öngörülen kontrol mekanizmalarının nasıl takip edileceği ve uygulanacağını belirsiz olduğunu vurgulayan Mischo, ayrıca esrarın yasallaşmasıyla uyuşturucu tüketiminin tehlikesiz gösterilmesi sorununun ortaya çıkacağını vurguladı.

'TEDBİRLER GENİŞLETİLMELİ'

Bağımlılığın önlenmesine ilişkin tedbirlerin genişletilmesi çağrısında bulunan Mischo, "Ancak bunun için gerekli yapıların da oluşturulması lazım. Gençlik dairelerinin mali, yapısal ve personel açısından uygun şekilde donatılması gerekiyor." ifadelerini kullandı. Almanya Hakimler Birliği (DRB) Yönetimi'nden Sven Rebehn, esrarın yasallaşmasıyla yargıdaki yükün artacağı ve karaborsanın daha da gelişeceği uyarısında bulunarak, yasanın yeni anlaşmazlıklara ve mahkemelerde çok sayıda davanın açılmasına sebep olacağını savundu.

ESRAR UYUŞTURUCU MADDELER LİSTESİNDE ÇIKARILDI

Almanya'da Bakanlar Kurulu, esrar kullanımının sınırlı yasallaşması konusunda Sağlık Bakanlığının hazırladığı yasa tasarisını onayladı. Tasarıya göre esrar, uyuşturucu maddeler listesinden çıkarılacak. Yetişkinlerin 25 grama kadar esrar bulundurulmasına ve kişisel tüketim için 3 bitki yetiştirilmesine izin verilecek. En fazla 500 üyeye sahip olacak "kenevir sosyal kulüpleri" adı verilen dernekler, kenevir yetiştirebilecek ve dernek üyelerine esrar tedarik edebilecek. Bir üye, bu dernekten ayda en fazla 50 gram esrar satın alabilecek. Yıl sonuna kadar yasallaşması planlanan tasarinın Federal Meclis (Bundestag), tarafından da onaylanması gerekiyor.

Yunanistan'ın sağlık sektörü, turizm döneminde yetersiz kaldı

YUNANISTANDA sağlık sektörünün, yoğun geçen turizm sezonunda yetersiz kaldığı duyuruldu. Haber sitesi Politico'ya göre, Yunanistan'da sağlık çalışanı kadrosunun yetersizliği sebebiyle, turistlik adalardaki sağlık merkezlerinde aksaklıklar yaşanıyor.

Konu hakkında Politico'ya konuşan Yunan Ulusal Acil Yardım Merkezi (EKAV) Başkanı Giorgos Mathiopoulos, "Ülkede büyük boşluklar olduğu için ambulans hizmetimizi sil baştan yeniden tasarlamalıyız" ifadelerini kullandı. Mathiopoulos, "Turizm sezonunda sağlık sektörüne artan talebi karşılamak üzere diğer bölgelerden bazı sağlık çalışanlarımızı adalara gönderdik. Meslektaşlarımız bunun için yaz tatillerini feda etmek zorunda kaldı, fakat bunlar elbette geçici çözümler" ifadelerine yer verdi.

Istanköy Adası'nın 40 bin sakini ve her turizm sezonunda adaya akın eden 1 milyonu aşkın ziyaretçi için 3 yeni ambulans satın alındı. Ancak bir ambulansın 7 gün 24 saat hazır bulunması için 11 personel gerekiyor. Adada ise yalnızca 10 acil tıp teknisyeni bulunduğundan sadece 1 ambulans işletilebiliyor.

Sağlık çalışanlarının da hayat pahalılığı nedeniyle adalarda çalışmaya sıcak bakmadığı, turistlere yüksek fiyatlara günlük kiralanan evler nedeniyle uzun süreli kiralık ev bulmanın başlıca sorunlardan biri olduğu ifade edildi.

İngiltere'deki uzmanlar: 'Bir kez daha maske takabiliriz'

İNGİLTERE'DEKİ uzmanlar, son olarak Danimarka'da görülen yeni Covid-19 varyantı BA.6'ya ilişkin endişelerini dile getirdi.

Oxford Üniversitesi'nden Trisha Greenhalgh ve University College London'dan Christina Pagel, İsrail ve Danimarka'da tespit edilen Omicron'un alt varyantı BA.6 ile ilgili, sosyal medya platformundan değerlendirmede bulundu.

Pagel, "Potansiyel olarak daha büyük bir dalgaya neden olabilir." ifadesini kullandı. Greenhalgh de paylaşımında, "Az bir detaydan anladığımız kadarıyla bir kez daha maske takma zamanı gelmiş gibi gözüküyor." dedi. İngiliz Daily Mail'e konuşan Leeds Üniversitesi'nden Stephen Griffin, BA.6'nın Covid-19'daki en büyük değişimi simgelediğini belirterek, "Yayılmaya başlarsa endişe edin." uyarısını yaptı.

East Anglia Üniversitesi'nden Paul Hunter ise diğer uzmanların aksine yeni varyantın önemli bir salgına sebep olmayacağını kaydederek, maskesizi sadece bünyesi daha hassas olan gruplara önerdi.

'Plastik atıklar tahmin edildiği kadar okyanusları tehdit etmiyor'

AHMET KORKMAZ / HOLLANDA

HOLLANDA'DAKI Utrecht Üniversitesi'ndeki araştırmacılar, plastik atıkların boyutunun yıllardır düşünülenlerden çok daha az olduğunu görüşünde. Birleşmiş Milletler, plastik atıkların 75 ila 200 milyon ton olduğunu belirtirken, Utrecht Üniversitesi'ndeki araştırmacılar 2020 yılına kadar okyanusta yüzen yaklaşık 3,2 milyon ton plastik olduğunu söylüyor.

Dünyanın dört bir yanından 20.000'den fazla ölçümün kullanıldığı çalışma sonunda nehirler yoluyla okyanuslara sanıldandan çok daha az plastik taşındığı tespit edildi. Araştırmacılar, okyanusa ulaşan plastiğin, yüzeyde büyük parçalar halinde düşmüş olenden daha uzun süre yüzdüğünü ve bu nedenle mikroplastiklere çabukça dönüşmediğini savunuyor.

Utrecht Üniversitesi'nde İklim Bilimci olan Prof. Dr. Erik van Sebille'e göre bu iyi bir haber. "Yüzen büyük plastik parçalarının temizlenmesi

prinsip olarak mikroplastiklerden daha kolaydır" diyor.

Mikroplastikler genellikle çıplak gözle görülemeyen ancak doğa için çok zararlı olan plastik parçalarıdır.

DAHA FAZLA ÖLÇÜM YAPILDI

Prof. Dr. Erik van Sebille'e göre bu çalışmanın sonucunun önceki tahminlerden bu kadar farklı olması, kullanılan ölçüm yöntemlerinin kaynaklanıyor. Van Sebille'e "Okyanustaki plastik üzerine yapılan araştırmalar nispeten yeni. Eski tahminlerin dayandığı çalışma 2015 yılında yapıldı. O zamandan bu yana çok daha fazlası ölçüldü. Bilim insanları ölçümlerin yokluğunda atık sistemlerine giren plastik miktarına dayanarak varsayım-larda bulunmak zorunda kaldılar. Örneğin, Güneydoğu Asya hakkında çok az şey biliniyordu, bu da atık sisteminin nasıl çalıştığına bakmak anlamına geliyordu. Biz diğer uçtan başladık ve okyanusta ölçtüğümüz plastik miktarını temel aldık. Bu ölçümleri

plastiğin okyanuslarda nasıl aktığı hakkında bildiklerimizle birleştirdik." dedi.

DİĞER ÇALIŞMALARLA ARASINDAKİ FARK ÇOK BÜYÜK

Çalışmada, özel ağırlarla okyanus boyunca seyreden gemilerden alınan 15.000 ölçüm ve sahillerde yapılan 7.000 ölçüm kullanıldı. Ayrıca okyanusun derinliklerinde yapılan 120 ölçüm de kullanıldı. Tüm bu ölçümler matematiksel bir modele dönüştürüldü.

Delft Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. ir. Wim Uijtewaal, Utrecht'te yapılan çalışmayla ilgili yorumunda, "Çalışma iyi yapılmış, ancak okyanuslarda gerçekten de düşündüğümüzden daha az plastik olduğuna henüz ikna olmadım. Daha önceki çalışmalarla aradaki fark çok büyük ve daha önceki çalışmaların o kadar da yanlış olduğunu varsaymak için henüz bir neden göremiyorum. Bu çalışma aslında aradaki farkın nedenini anlamaya başlamak için bize meydan okuyor" dedi.

Alman ve İsviçreli komünistlerden Kuran yakmaya tepki

'Batı'nın hoş görüldüğü eylemler'

Gerileyen Batı medeniyeti, Kuran'ın yakılmasına da ifade özgürlüğü gerekçesiyle göz yumdu. Bilimsel ve kültürel önderliği Doğu medeniyetine kapıyı batı başkentlerinde İslam dünyasının kutsalına da peş peşe el uzatıldı. İsveç ve Danimarka'daki Kuran yakma eylemleri Müslümanları ayağa kaldırdı. Kışkırtıcı eylemlere Almanya Komünist Partisi ile İsviçre Komünist Partisi de tepki gösterdi. Avrupalı komünist partilerin yöneticileri Aydınlık Avrupa'ya konuştu

CAN ÇAKIR

İSVEÇ başta olmak üzere son aylarda Kur'an-ı Kerim yakma eylemleri, İskandinav ülkelerini alarma geçirdi. İsveç istihbaratı, terör saldırıları olasılığı bahanesiyle uyarı mesajı paylaştı. Öncesinde ise başkent Stockholm ile Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da Iraklı Salwan Momika ve Salwan Najem ile Danimarkalı ırkçı siyasetçi Rasmus Paludan Kur'an-ı Kerim yakma eylemleri düzenledi.

İsveç'teki eylemlerin polis gözetimi altında düzenlenmesi ise İsveç sınırlarının ötesinde de tepki çekti. Paludan'ın ocak ayındaki ilk eyleminin ardından İsveç emniyeti, Paludan'ın şubat ayında düzenlemek istediği ikinci bir eylemi yasakladı. Ancak nisan ayında mahkeme ifade özgürlüğü'nün kısıtlandığı gerekçesiyle yasağı iptal etti.

Paludan'ın eylemleri, İslam dünyasının tepkisini çekti. Kışkırtıcı eylemleri Aydınlık Avrupa'ya değerlendiren Almanya Komünist Partisi ile İsviçre Komünist Partisi yöneticileri, eylemin emperyalizme yaradığına işaret etti. Kur'an yakmanın sadece bir dine değil, o dine bağlı 2 milyar aşkın insanı ve medeniyetleri hedef aldığı belirten İsviçre Komünist Partisi Genel Sekreteri Massimiliano Arif Ay, kampanyaların "tek kutuplu ülkelere yaşayan halklar ile geleceğin çok kutuplu dünyasını inşa eden halklar arasındaki kültürel uçurumu genişletmeyi amaçlayan siyasi bir projenin parçası" olduğunu vurguladı. Alman Komünist Partisi Mecklenburg-Vorpommern Eyalet Yöneticisi Daniel Schikora da İsveç'in kültür politikası açısından NATO'nun paravani olarak hareket ettiğini belirtti.

EMPERYALİZMİN YARARINA, BÖLÜNMEYİ KÖRÜKLÜYÜR

■ Massimiliano Arif Ay - İsviçre Komünist Partisi Genel Sekreteri "Kutsal bir metnin yakılması her zaman utanç verici ve sadece Batı'nın hoş görüldüğü bir eylemdir. Bu tür eylemlerin devrimci ve hatta ilerici hiçbir yanı yoktur: köktendinci tutuculuğa karşı mücadele elbette önemlidir, ancak bu göstermelik hareketler yüz milyonlarca insanın vicdanını yaralayır. Bu hareketler, halkları Çinlilerin deyimleriyle "ortak bir geleceğe sahip insan topluluğu" içinde birleştirmeyi değil, emperyalizmin yararına daha fazla bölünmeyi, savaşçı ve çatışmayı körüklemeyi amaçlamaktadır. Batı bu eylemleri görmezden gelerek ve göz yumarak iki şeyi göstermek istiyor: bir yandan sözde daha fazla demokrasiye sahip olduğu ve laikliği, ancak yakılan Kuran olduğu için, İncil'den farklı olarak onun iğrenç bir kitap olduğu mesajının dolaylı olarak verilmesine izin veriyor.

Rusya'da İslam sadece milyonlarca takipçisi olan en önemli ikinci din değil, aynı zamanda en önemli askeri komutanlardan biri de Çeçen bir Müslüman. Bu yüzden komplolarını unutamız: Bu eylemler Rus hükümeti tarafından kınanmakta ve Rus vatandaşlarının çoğunluğu tarafından gayrimuşru kabul edilmektedir. Ve şunu da eklemek isterim: Uygurlar arasında büyük bir İslami varlığa sahip olan Rusya'nın yakın müttefiki Çin'de bile böyle bir şey müsamaha gösterilmez.

İSLAMİYET BİR SOSYAL ETKİLEŞİM SİSTEMİDİR

İslamiyet sadece bir din değil, aynı zamanda Akdeniz'den Pasifik'e kadar dünümlerle ulusun siyasi ve ekonomik hayatını yapılandırabilen bir sosyal etkileşim sistemidir. Dolayısıyla İslam'ı analiz ederken bu özelliğinin yanı sıra siyasi ve sosyal müdahale kapasitesini de dikkate almak gerekir. Gerçekten de İslam'ın güçlü sosyal etkileri vardır, öyle ki birçok ülkede siyasi gündemin bir kısmını belirlemektedir. Elbette bu sınıflar arası unsur yoksulluğu ve sosyal eşitsizlikleri ortadan kaldırmadığı gibi, bu tür ülkelerde var olan sınıfsal çelişkileri hafifletmek için de kullanılmamalıdır. Ancak Müslüman bir ülkede çalışan bir Marksist için, bu ülkelerde dinin kamusal boyutunun toplumun inşasında önemli bir özellik olduğunu ha-

trlamak zorundadır. Bu bağlamda, bahsettiğimiz kışkırtmalar emperyalizmden başka kimseye fayda sağlamaz. Tıpkı bugün İslamofobiden önce Rusofobi ve ardından Sinofobi'nin ortaya çıkması gibi, bu eylemler de her şey, hatta diğer halkların dinlerine hakarete bile izin veren sözde liberal demokratik Batı ile otoriter ve belki de teokratik olarak tanımlanan ve inançsızların özgürce ifade etmesini engelleyen yeni çok kutuplu dünyanın ulusun arasındaki mesafeyi vurgulayan propagandist bir anlatının oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Bu, insanın ya da insanın, asıl düşman olan Atlantik emperyalizmine karşı birleşmesi gereken işçiler arasında yeni bir bölünme biçimidir."

SADECE KENDİLERİNE UYGUN OLANLARA HOŞGÖRÜ UYGULUYORLAR

"Daha önce de belirttiği üzere, İsveç ve Danimarka herkesin görüşlerine hoşgörüyle yaklaşan demokratik hükümetler olduklarını göstermek istemektedirler. Belli ki sadece kendilerine uygun olanlar için, çünkü Kuran yerine krallarının portresini yakmış olsalardı, muhtemelen derhal kovuşturma başlatırlardı.

Sessiz kaldılar çünkü bu İslamofobik kampanya, tek kutuplu ülkelere yaşayan halklar ile geleceğin çok kutuplu dünyasını inşa eden halklar arasındaki kültürel uçurumu genişletmeyi amaçlayan siyasi bir projenin parçasıdır. Bu, ilgili halkları emperyalizmin çatışma çıkarmak istediği gelişmekte olan uluslardan nefret etmeye hazırlamak için yürütülen psikolojik savaşın bir parçasıdır."

'FANATİKLERİN EKMEĞİNE YAĞ SÜRÜYÜR'

■ Daniel Schikora - Alman Komünist Partisi (DKP) Mecklenburg-Vorpommern Eyalet Yöneticisi

"Her ilerici insanın kınadığı bu tür kışkırtıcı davranışların faileri, inançla inanmayanların barış içinde bir arada yaşama çabalarının dünya çapında sorgulanmasını istiyor. İster dini fanatikler ister "laik" İslam düşmanları olsun; bu aktörler ve Batıdaki sempatiçileri, sivil demokrasinin düşmanları olarak hareket ediyor. Bu arada küresel çapta İslamcı ve cihatçı fanatiklerin ekmeğine yağ sürüyorlar. Emperyalizmin propaganda sözcüleri bir kez daha "Hırsıza dur de!" sloganına göre hareket ediyor. Her şeyden önce bu durum, tekeli burjuvazinin kendi ege-

menliklerinin mağdurlarını, yani işçi sınıfını ve nihayetinde tekeli olmayan tüm sınıf ve tabakaları, dini ya da dini-kültürel fay hatları boyunca bölmek ve farklı dinlerin taraftarlarını birbirlerine karşı kışkırtmak temelindeki çıkarlarına uyuyor. Bu doğrultuda, özellikle İskandinav ülkelerinde, aşırı sağ yabancı düşmanı ve İslamofobik partileri, bir Putin ya da Erdoğan'ın müdahalesi olmaksızın, emperyalist partiler kartelinde uzun zamandır yerlerini almış durumda. Dahası, her türden dini fanatizm, Macaristan, Türkiye, İran, Hindistan gibi kendilerini farklı dini-politik "yol gösterici kültürlere" bağlı olarak gören devletler arasındaki ilişkilerin sorunsuz bir şekilde gelişmesini -ABD ve Batı Avrupa'daki emperyalist merkezlerin hoşuna gidecek şekilde- engelleyebilir."

'İSVEÇ NATO'NUN PARAVANI OLARAK HAREKET EDİYOR'

"Bu eylemler, daha önce de belirttiği üzere kültürel savaş motivasyonuyla gerçekleşmektedir. Hem İsveç gibi AB ve müstakbel NATO üyesi bir ülkede hem de ağırlıklı olarak İslam ülkelerinde genel laik yasalar çerçevesinde din özgürlüğü ve dinin serbestçe uygulanması hakkının ortadan kaldırıldığını görmek ve açık dini zulümleri yeniden canlandırmak isteyen dini mezhepçilerin çıkarlarına hizmet etmektedir. Bu arada, Almanya'da büyük Hristiyan kiliselerinin daha "ılımlı" taraftarları da İskandinav'daki olayları "dine hakaret" yasağının varlığını sürdürmesini haklı göstermek ve hatta genişletilmesi çağrısında bulunmak için kullandı. Laik bir bakış açısıyla, İslamofobik ve cihatçı oluşumların entrikalarına karşı, ayrıcalıklı dinlere eleştirilerle karşı daha fazla "koruma" sağlamak tamamen yanlış bir tepki olacaktır. Almanya'da bu ayrıcalıklı inanç grupları, çoğunlukla Katolik ve Protestan resmi kiliseleridir. Bu ülkelerde bazı kışkırtmaların durdurul-

masının anayasal olarak aslında mümkün olduğunu düşünüyorum. Bu özellikle de Irak bayrağının yakılması örneğinde olduğu gibi İsveç ile savaş halinde olmayan başka bir devlete yönelik kışkırtmalar da dâhil olmak üzere bu tür eylemlerin kamusal alanda gerçekleştirilmesi, uluslararası ilişkiler düzeyinde gerilimi tırmandırmaya yönelik bir ilgiye işaret etmektedir. İsveç bir anlamda kültür politikası açısından NATO'nun paravani olarak da hareket etmektedir."

EMPERYALİZM EN GERİCİ GÜÇLERİ DESTEKLİYOR

"Geçtiğimiz on yıllarda özellikle ABD Arap bölgesindeki müttefiklerinin en kötü dini zulümlerini görmezden geldi. Bu Suudi Arabistan gibi İslamcı devletlerdeki Hristiyanlara yapılan zulüm için de geçerlidir. Afganistan, Yugoslavya (burada Katolik Hırvat ve özellikle Bosnalı-Müslüman ayrışıklıkların yanında yer aldılar), Irak ve Suriye'de, Hristiyanlara ve aynı zamanda diğer Müslümanlara (Afganistan ve Suriye'de özellikle Şii azınlıklara) karşı saldırgan bir dini nefreti ifade eden unsurları askeri olarak desteklediler. 2003 yılında Irak'ın işgalinin yüz binlerce Iraklı Hristiyan'ı, Baas yönetimi altında kesinlikle düşünülmemesi dediği zulme maruz bıraktığını hatırlayalım. Emperyalizm, özellikle de Alman emperyalizmi, uluslararası ilişkilerde olduğu kadar iç politikada da siyasal İslam'ın en gerici güçlerini ve aynı zamanda İslamofobik demagogiyi desteklemesiyle öne çıkıyor. Buna bir örnek, Federal Siyasi Eğitim Merkezi'nin bir yandan "İslamofobi"ye karşı kampanyaları desteklerken, diğer yandan Müslüman düşmanı Henryk M. Broder'in yayınlarını teşvik etmesidir."

AFD'li Frederic Höfer: Amaç toplumları istikrarsızlaştırmak

KUR'AN-ı Kerim'i yakma kışkırtmalarına bir tepki, Almanya için Alternatif Partili bir isimden (AFD) geldi. Türk nüfusunun yoğun yaşadığı Ruhr bölgesinde yetişip geçtiğimiz yıllarda Saksonya eyaletine yerleşen Frederic Höfer uzun bir dönem AFD Gençlik Kolları Genç Alternatif yöneticiliği de yaptı. Partiyeye yakın Jungeuropa Yayın Evinde yayınlanan kitabıyla da Höfer, ezberleri bozuyor. Parti tabanındaki yerleşik İslam düşmanı tutumları eleştiren Höfer, İslamiyeti doğru anlamının Almanya'nın da çıkarına olduğunu belirtiyor. Kur'an-ı Kerim

ve Hadis-i Şeriflerden örnekler de veren Höfer'in kitabı "Bir Çıkılmaz Sokak Olarak İslam Düşmanlığı" adını taşıyor. Kur'an-ı Kerim yakma eylemlerini Aydınlık Avrupa'ya değerlendiren Höfer, eylemlerin Avrupa toplumlarını da istikrarsızlaştırabileceği ve devletleri birbirine düşürebileceğine işaret etti.

'HİBRİD SAVAŞIN BİR PARÇASI'

■ Kur'an-ı Kerim yakma eylemleri nasıl değerlendirilmeli? Şu anda bunları sınıflandırmak zor. İsveç'in NATO'ya katılım müzakereleri ile zamansal bağlantı açıktır. Çatışmaların dini etkileyicilerle körüklenmesi hibrid savaşın bir parçasıdır. En kötü durumda toplumların istikrarsızlaştırılabilir ve devletleri birbirine düşürebilir. Avrupalı ulusların yabancı güç-

lerin etkisiyle İslam dünyasıyla karşı karşıya gelmesi ilk kez olmuyor. ABD'nin Orta Doğu ve Afganistan'da yürüttüğü operasyonlar akla geliyor.

'MÜSLÜMANLAR ALMAN ULUSUNDA YUVA BULMALIDIR'

■ Almanya'da Müslümanlara yönelik saldırılar yapıyor. Bu sorun nasıl aşılır? Genel bakış açısına göre kutsal kitaplara yapılan saygısızlık kesinlikle kınanmalıdır. Bu tür eylemler Almanya'daki toplumsal barışı tehlikeye atabilir ve Müslümanların vatansız kampa entegrasyonu zorlaştırabilir. Almanya'da kök salmış olan Müslümanların da Alman ulusunun büyük evinde manevi bir yuva bulmalarının zamanı gel-

'Kuran'a saldıran NATO, hedef Türkiye'

KURAN yakma eylemlerine ilk günden beri tepki gösteren partilerden birisi de Vatan Partisi. Kuran'a saldırı eylemlerinin devletlerin kontrolünde yapıldığını hatırlatan Vatan Partisi Almanya Temsilcisi Deniz Yıldırım, eylemlerin arkasında "ABD'nin karakolu haline gelen NATO'nun örgütlenmeleri" olduğuna işaret etti. Yıldırım açıklamasında şunları ifade etti:

DİRENEN DEVLETLERE GÖZDAĞI VERİLİYOR

"İsveç'te ve Avrupa'nın tescilli yabancı düşmanı hükümetlerinin olduğu ülkelerde bir süredir devletler kontrolünde yürütülen Kuran'a saldırı eylemlerinin arkasında hiç şüphesiz ABD'nin karakolu haline gelen NATO'nun örgütlenmeleri var. Bireysel ifade özgürlüğü gibi gösterilen ama dünyanın diğer yarısında infiale yol açan bu kışkırtmaların tek amacı var NATO'nun genişlemesine direnen devletlere uyan ve gözdağı vermek.

Bu eylemlerin Ukrayna'ya gönderilen Neonazi gruplarının katliamlarıyla başlatılan savaşın, Rusya, Türkiye ve tüm Avrasya coğrafyasını ateşe atma stratejisinin devamı olduğu anlaşılıyor.

'EN İYİ YANIT İSVEÇ'İN NATO ÜYELİĞİNİ REDDETMektir'

"1 Ekim'de Türkiye Büyük Millet Meclisi açılıyor. En önemli gündemlerinden biri İsveç'in NATO üyeliği olacaktır. Kuran'a saldırı kışkırtmalarına verecek en iyi yanıt TBMM'de İsveç'in NATO üyeliğini reddetmektir. Başta Meclis çoğunluğu olan Cumhurbaşkanına verilen milli oyların gereği ve tüm partilerin hayır demesi dünyayı savaşlara sürükleyen NATO'nun provokasyonlarını durdurur.

Biz Avrupa Türk toplumu olarak NATO'nun genişlemesine hayır çağrısı yapıyoruz. Milli ve kutsal değerlerimizi korumak başta Cumhurbaşkanına, hükümet ve TBMM'nin görevidir. Cumhuriyetimizin 100. yılında başta Almanya olmak üzere tüm Avrupa'da bu saldırılara, ırkçılığa ve yabancı düşmanlığa gerekli yanıtı vereceğiz."

miştir. Otantik bir Müslüman-Alman kimliğine ihtiyaç vardır. Şu anda Almanya'da havayı belirleyen post-nasyonal ya da anti-nasyonal çevreler bunun için yanlış muhataplardır.

TEPKİLER, AŞIRI TEPKİLERİ TETİKLER

■ Polis koruması altında gerçekleşen eylemlerin arkasında Avrupa ülkeleri için ne gibi tehlikeler var? Toplum için de daha büyük yangınların çıkması mı amaçlanıyor? Tutukuların kontrolden çıkma tehlikesi her zaman vardır. Şu ya da bu durumda, dini duyguların zedelmesi - öfke ne kadar haklı olursa olsun - aşırı tepkilere yol açar. Bunlar da tepkileri ve aşırı tepkileri tetikler. Ve bu böyle devam eder. Kişinin kendisinin aracılaştırılmasına izin vermemesi ve her zaman şu soruyu sorması önemlidir: cui bono? (kime faydası var?)